

הרבה טקס בישבן

עם בוא הקיץ, הגיע הזמן לרענן את טקסי הסיום העבשים ואת אירועי ההוקרה המשמימים
 ✪ במקום עוד תודות לראש העיר וברכות למחנכת המופלאה, קבלו המלצות איך לצאת מזה בחתיכה אחת

נאומו פרישה

אירועי הוקרה במקום העבודה הם בסבירות גבוהה מעמד שבו החברה רומזת לך שהגיע הזמן שתארוז את העציץ ותמונות המשפחה בקרטון, תשאיר את הלפטופ והתג של תן ביס במשרד ותלך הביתה. החברה, בתמורה, תעניק לך עט נובע ותעודה עם הקדשה, וכמובן נאום תודה נרגש של המנכ"ל, שאחרי יוגשו שטוחים יוקרתיים ומשקאות קלים בכוסות פלסטיק.

אם לא הבנת את הרמז והחלטת בכל זאת לשאת דברים, אל תהיה נרגש מדי, כי רוב הנוכחים מתים שתלך כבר והם יוכלו להשתלט על המשרד שלך.

פרסים והישגים

אם זכית בפרס בטקס כמו האוסקר/ האמי/ פרס אופיר/ אקו"ם/ פרס ישראל, ואתה עולה לבמה לשאת דברים, תשתדל להיות קצר וענייני. מותר לבכות או לשאוג מאושה, אבל כדאי לזכור שבניגוד למה שחושבים, פרגון יתר למתחרים שלא זכו דווקא לא מוציא אותך צנוע. לרוב הוא בכלל נועד לפאר עוד יותר את המברך עצמו, שהרי אם המתחרים שהפסידו לו הם כל כך גדולים ואדירים הרי הוא, שניצח אותם, חייב להיות מינימום אלוהים.

בנאומו הודיה שכאלה מקובל להשאיר את התודות החשובות ביותר לסוף, אבל כדאי לזכור שבכך אתה מסתכן שלפני סיימת יעלו באולם את המוזיקה שרומזת שהגיע זמנך להי תחפף מהבמה – וכך ייצא שהספקת להודות לכל ניצב שהשתתף איתך בסצנה, אבל לא לאשתך האהובה, שבתגובה תעשה לך אחר כך בבית וואחד סצנה.

גם אם אתה ממש תותח ומקבל פרס על מפעל חיים, כדאי לזכור שמדובר באירוע שבו מבהירים לך שהמפעל שלך עומד להיסגר, וכי נראה גם לא נשאר לך יותר מדי חיים.

לא פעם אני שומע תלונות על כך שכבר אין שום תועלת בטקסי סיום, הוקרה וחלוקת פרס. סים. לטעמי, הגיע הזמן לרענן את התחום ולתת לו תוכן ממשי ועכשווי בכך שנשלב בנאומו תוכן שיווקי ופרסום סמוי, שבאירועים מרובי צפייה, למשל טקס הדלקת המשואות, יכול להיות אפקטיבי במיוחד. למשל: "אני מדליק משואה זו ממש כמו שמחר אני אדליק את המי נגל ואכין עליו את הבשר המשובח של אטליז קבב-אליוואה, ולתפארת מרינת ישראל".

בנאום הסיכום של הסגור בבית המשפט הוא יוכל להגיד: "מרשי נקי מכל רבב, ולא רק בגלל שהוא מסתבן עם נקה 7, ולמרות זאת כבר שנתיים הוא יושב מאחורי סורג ובריח של חברת פלודל ועלול להישלח לכיסא החשמלי שניתן להשיג עכשיו ברשת מחסני חשמל".

האמת היא שגם בהלוויות אפשר לשלב חסויות: "איפה ישנם עוד אנשים כמו האיש ההוא, אשר היה כערבות הבו-כיות. להשיג עכשיו במשתלת עציצי. יושבים שבעה בבית המשפחה על כיסאות מתקפלים של רהיטי אבי". בכנס אקדמי יכול החוקר הנודע לשווק רכב יד שנייה מרופא, או לפחות מדוקטור, שכמעט לא נסע ושכן בחניה מוצלת במכון ויצמן.

בקיצור, מותר לנאום, אבל שיהיה בקיצור, ואם אתם מע-תיקים מפורמטים שמצאתם באינטרנט – אל תשכחו להחליף את השמות, ולא להקריא את השורה "כל הזכויות שמורות לאתר 'עצלנים מברכים'". ✪

yairn@israelhayom.co.il

קנדי קראש בנייד.

גם אם אתה נואם בסדר גודל של ווינסטון צ'רצ'יל, יהיה לך קשה להפוך את סיכום השנה בתיכון למשהו מעניין. כולנו יודעים ש"תקופת הקורונה היתה מאתגרת ונאלצנו לחשוב מחוץ לקופסה ולרתום את הטכנולוגיה לעזרתנו" (או בקיצור, נתנו לילד להיות כל היום בטיקטוק, והדבר היחיד שהוא למד השנה הוא לעשות את אתגר הטכסו באף). לבעלי התפקיד שנואמים אין ברירה והם צריכים להתחנף ולהודות לראש העיר "על התמיכה ללא סייג" (איפה הכסף שהבטחת, יא נוכח?) ולמחזיקת תיק החינוך, "שדלתה היתה תמיד פתוחה" (אבל היא לא בחדר).

יו"ר ועד ההורים מודה למחנכת ש"היתה כמו אמא לילדים שלנו" (כלומר, כמו האמא החורגת של שלגייה), נציג התלמי-דים מודה לוועד ההורים "שעשה לילות כימים" (הבעיה היא שבימים הוא לא עושה כלום) ולמנהלת, ש"אוזנה תמיד היתה קשובה" (חבל שהאוזן השנייה תמיד היתה בסלולרי, שם היא ריכלה עם אחותה).

איור: עובדיה בנישו

למורים ולגננות יש נטייה לכתוב נאומו פרידה בחרוזים, מה שעובר סביר עד כיתה ג' וחוזר להיות שוב חמוד במסיבות פרידה בריוור מוגן, אבל לא נשמע טוב בתקופה שביניהם. ככה, למשל, זה בטח היה נשמע כשאני סיימתי תיכון: "שלום לכם תלמידים יקרים/ לשרת, ליועצת, להורים ולבוגרים/ עומדים אנו כאן בחצר הגינה/ ונרגשים כי הנה חלפה לה שנה/ עוף גזול, זה עצוב, זה כואב/ אבל אני מה זה שמחה שניצני עוזב".

הלוויות

הנופה והרוזים עובדים פחות טוב בהלוויות. אין כבר טעם להתחנף למנוח. את הצוואה הוא כתב, וחרוזים לא עובדים טוב מול הקבר הפתוח, כולל השורה: "עוף גזול – למרות שאתה ז'ל".

אם לא מוצאים מילה טובה להגיד על המנוח, שהיה טיפוס בלתי נסבל שלא תרם כלום מבחינה תרבותית או התנדבותית, אפשר לציין כמה חשמל, מים וארנונה הוא שילם במשך כל חייו, ושעל פני 60 שנה זה מצטבר למיליונים שהוא תרם לקהילה.

כמדי שנה ביוני-יולי, יחד עם החמסינים והיתושים, חוזרים לחיינו גם טקסי הסיום, מגני הילדים ועד האוניברסיטה. מדובר בדרך כלל באירועים מרגשים וחגי-גיים, שבהם אנו מוחים דמעה בהתרגשות ומודים למורים ולמרצים שהפכו את ילדינו לאנשים טובים יותר, וגם ארגנו טקס מושקע וחגיגי, אם כי חלקם עדיין מתעקשים לקיים את כולו בחרוזים.

אלא שהזמנים משתנים, הקשב של כולנו קצר יותר, ודווקא המארגנים של טקסי הסיום מתקשים לסיים אותם בזמן. השבוע נכחתי בטקס חלוקת תעודות גמר באוניברסיטה, שבו הועלו לבמה והוכרו בשם, בתוארם ובכבוד הראוי, כל המרצים, המנהלים ובעלי התפקידים שאיכשהו קשורים לאירוע. זה היה עניין די ארוך ומייגע, אבל עמדתי בו בכבוד.

אחר כך הוכנסו הבוגרים קבוצה-קבוצה, מה שלקח עוד כ-50 דקות שהרגישו כמו סמסטר שלם, לאירוע מרגש אך מתיש מעט. ואז עלו הנואמים, וכמקובל פנו שוב למכובדים שעל הבמה, כבוד נשיא האוניברסיטה מר פרופ' משה יעני-קלביץ, כבוד סגן הנשיא פרופ' דוד בן לולו, כבוד הדיקן פרופ' אנטיוכוס, כבוד ראש העיר המארחת ועוד כמה וכמה אנשים חשובים עם שמות לא קצרים. ההקראה הזו קצת עייפה אותי, וגם הנאום עצמו לא היה זריו במיוחד, אבל עמדתי בזה בכבוד.

אבל כשעלה הנואם הבא, הוא לא רק גנב לי עוד 50 דקות מהחיים, שבהן פרס את סיפור חייו, אמונותיו, השקפת עולמו ודעתו על העונה החדשה של "חתונמי", אלא גם פנה שוב באופן אישי ונפרד לכל אחד מרשימת המכובדים, שוב כבוד הנשיא, שוב סגן נשיא הדיקן, שוב ראש העיר ואחותו, וגם הוסיף מדי פעם "ידידי הטוב". טוב, הבנו שהם כאן ושהם חשובים ושהם עשו דוקטורט ופרופסורה (חלקם כנראה התחילו את הטקס כדוקטורים והספיקו להפוך במהלך כו לפרופסורים), בעוד לנו אין אפילו בגרות, אבל עם כל הכבוד, למה צריך להקריא את כל התארים והשמות שוב בכל פעם שעולה מישהו לבמה? מי המציא את הנוהג הזה ואיך גורמים לזה להיפסק?

אנא מכובדי ופרופסורי, רחמו עלינו. החיים קצרים וקשים, ואפשר להסתפק במשהו כמו "מכובדי המאוד מכובדים, ערב טוב, שמח שאתם כאן, סיימנו את השנה בכיף, יאללה סלאמאט, יש כיבוד" – ובא לדיקן גואל.

כדי שלא יגידו שאני רק מתלונן ולא מביא פתרונות, אני מצרף ללא תמורה מדרוך קצר (והפעם באמת קצר) למי שצריך לשאת דברים היכן שהוא. שימו לב שהכללים שונים מקהל לקהל ומטקס לטקס, ואין דין פרידה מחבר לעבודה כדין הדי-לקת משואה בהר הרצל.

באופן כללי, מה שמשותף לרוב הנואמים הוא התעלמות מהאמת ומהתכונות הרעות של בעל השמחה/מושא הפרידה, לטובת אמת אלטרנטיבית שבה כל חרא קטן מוצג כשילוב של לאונרדו דה וינצ'י והנזירה תרזה.

בית ספר

לכרך בטקס סיום בבית ספר באופן שיצליח לרגש, להצחיק ולשמח את הקהל זו משימה לא פשוטה. מדובר בקהל שמור-רכב מאנשים שונים, בעלי מקצועות שונים, השכלה מגוונת ורקע שונה, שהדבר היחיד ששותף לכולם, חוץ מהעבודה שהילד שלהם מסיים איכשהו תיכון, היא שכולם חונים עכ-שיו באדום-לבן ומרוב התרגשות מהטקס הם עסוקים בלשחק